

BELLPUIIG

ARTÀ

23 OCTUBRE 1982 N° 45 -IV EPOCA ANY XXIII- REVISTA QUINZENAL

VOTA

ELECCIONS GENERALS, 28-O.

Davant les pròximes eleccions (i II)

Seguim avui i acabam l'exposició que començarem al darrer número de "Bellpuig":

4. Un cristià -i naturalment tot ciutadà- haurà de fer un esforç per escoltar amb atenció les ofertes dels diversos partits o grups polítics, sabent que cap d'aquestes ofertes realitza plenament l'Evangeli. Haurem de ser conscients de què no hi ha cap partit que estigui absolutament d'acord ni absolutament amb desacord amb les exigències de l'Evangeli.

5. Després d'haver escoltat i reflexionat seriosament els distints programes de cada partit, el cristià haurà d'escollir aquell que li sembli millor o menys dolent de cara a realitzar el projecte cristià i humà de l'Evangeli. Aleshores, haurà de tenir en compte no el seus "interessos" individuals o de classe, no els suposats "interessos" de les institucions eclesiàstiques, sinó que haurà de votar pensant en els "interessos" dels homes i dones més desatesos i més necessitats de la societat actual.

6. Tots haurem de respectar les distintes opcions dels altres, suplantant aquell esquema raquític de què esser cristià és sinònim de ser "de dretes" i que esser "d'esquerres" és sovint sinònim de dolent i ateu. Hem de sebre i acceptar que avui pot haver-hi cristians dels més diversos partits que tenen un plantejament seriós de fe. Lo que importa és que els cristians siguin feals a l'Evangeli en la seva actuació política.

7. Finalment, tots haurem d'acceptar els resultats de les eleccions encara que sigui contrari als nostros desitjos. I els partits, tan els qui hauran d'assumir la responsabilitat de govern com de l'oposició, hauran de mirar més enllà dels propis interessos de partit o de grup, el bé comú dels ciutadans i la col·laboració entre tots per tal d'aconseguir la solució de tants problemes greus com té plantejats el nostre país.

Si aquests pensaments ajuden a la reflexió i a la decisió lliure i responsable, haurem aconseguit lo que preteníem.

L'equip Parroquial

Pensar en veu alta

(XII)

NO ÉS CERT:

- Que tot el peix vengui de la mar;

la majoria ve del congelador.

- Que sigui difícil controlar el tràfic;

lo complicat és controlar les persones.

- Que les costums populars siguin bones;

N'hi ha -com xafardejar i altres herbes- que són ben punyeteres.

- Que el triomf sigui una cosa de sort;

és, més bé, fruit de l'esforç de cada dia.

- Que aquest món sigui una vall de llàgrimes;

per molts és una hermosa festa.

- Que sigui necessari esperar la nit per veure les estrelles;

basta sopegar o aficar-se una espina.

- Que totes les persones facin com panyia.

n'hi ha que fan nosa.

- Que els fotògrafs captin la realitat;

la majoria la desbaraten.

- Que el bon conversador sigui el que parla més;

és, més bé, el que sap escoltar amb atenció.

- Que viure sigui una circumstància;

és, sens dubte, una qualitat.

- Que l'home mori en un moment; mor un poquet cada dia.

- Que el que ha assolit més experiència, tengui la raó;

lo que té es un llarg rosari d'equivocacions.

Gregori Mateu

BELLPUIG

Portada: dibuix de S. Massanet
REVISTA QUINZENAL
Nº45 IV EPOCA 23 octubre 1982

DIRECTOR:

Rafel Umbert i Sureda

CONSELL DE REDACCIÓ:

Miquel Morey
Antoni Gili
Jaume Mayol
Climent Obrador
Joan Pastor
Guillem Artigues
Jeroni Ginard
Pere Pep Gil
Pep Català
Mª Pilar Lucas
Pere Gili
Sebastià Tous
Guillem Bisquerra (admor.)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Carrer Sant Salvador, 2
Tel. 56 20 20 - ARTA

IMPRIMEIX:

GRAFIQUES LLEVANT
Carrer Ciutat, 55
Tel. 56 26 04 - ARTA

Dipòsit Legal P. M. 57-1969

desgràcia mortal

Dia 10 d'octubre, a les primeres hores del vespre, hagué lloc un mortal accident automovilístic, pegant-se de front dos cotxes. De resultes d'aquest fet morí instantaneament la jove artanenca Catalina Ginard Ferrer, de 17 anys d'edat.

Tot el poble sentí, com mai, aquesta mort, assistint a les exèquies multitudinàriament, donant-la-bona-consol als seus pares Gabriel Ginard i Catalina Ferrer.

Al cel sia.

HOMENATGE AL P. GINARD I BAUÇA

Diumenge passat, dia 17 d'octubre a Cala Murta de Formentor, en la celebració del 60 aniversari de Miquel Costa i Llobera, es dedicà un fervent homenatge al P. Rafel Ginard i Bauça, folklorista, poeta, autor del "Cançoner Popular de Mallorca", molt vinculat a la Diada de Formentor i amb la nostra vila d'on és "Fill Adoptiu" i on morí ara fa sis anys.

L'acte consistí en la mostra del seu retrat a l'oli, obra recent del pintor Joan Miralles, adquirida per la "Fundació Rotger-Villalonga" i de seguida breu parlament per Miquel Pons i Bonet que parlà amb paraules entusiasmades del "Poeta d'Artà".

EXPLOSION INTERNACIONAL Tolle Teller EN ARTÀ crazy ceramics

MÀXIMA ACTUALITAT! Mitings, mitings i més mitings STOP= XERRERA. Xerrera i més xerrera, STOP. Promeses, promeses i més promeses STOP. Aprofitem ara que som molt importants STOP. A partir del dia 28, vespre, ja no pensaran més en noltres. STOP. Perill de reforçament de la LOAPA . endavant i mirau a qui VOTAU. NO VOS ATUREU.

ELS CARRERS amb gran alegria comencen a arreglar-se, encara hi ha clots pero aviat non'hihaurà cap. Esperem que aquesta vegada duri l'adob.

QUINA ALEGRIA hi va haver per dins la vila quan anunciaren que a la fi posarien més telèfons (Que també el posau voltros?. Es que és una cosa de primera necessitat) A la fi podien xerrar del carrer Sol al carrer S'Om bra sense sortir de casa. Ell però ara ja n'hi ha que comencen a fer comptes de llevar-lo, perquè han des cobert que anar a peu a ca es veïnat per xerrar és molt sa, i sobretot, més barato.

QUE NO vos haveu fitxat que encara que l'Ajuntament va posar valles per la propaganda politica, encara hi ha partits que embruten les parets.

SOL.LICITAM a la autoritat competent que es tornin plantar els arbres, que ja fa anys hi havia a la Carretera, des de Ca'n Corona fins a Ca'n Jan. A part d'ombra dariem un toc de bellesa i bon gust al qui és el més important dels carrers del nostre poble.

AQUESTA VILA no té aturall. Per si mos faltava res, ara mos fan una exposició de plats Locos, que segons diuen, és la primera de tot l'Univers. Segons diuen faran un manicomi per les poques persones amb tot el seny que queden per din Artà.

AQUESTS DIES hi ha hagut una intoxicació, segons diuen, provocada pels caragols. N'hi ha deu ferits. Es que en tanta de porqueria que es tira per matar plagues a foravila, ben prest ens faran envant a tots, i lla vonces no podrem donar la culpa a ningú. Haurem estat la plaga humana que ens haurem destruïts.

LES VERGES estan al caure, veurem si enguany els nostres bergantells es decidiran a fer serenates. Però, si no hi ha cançons, que al manco no ens faltin magranes, fruita hermosa i amb molt de pinyol.

Groc i Negre

Un Català, un Finès i un Mallorquí, presenten aquesta exposició per el proper dia 30 d'octubre.

El programa (original per cert) és elaboració del Sr. Matti.

EDICIO DEL PREGO DE S. SANTA

Aquests dies ha estat editat el Pregó de Setmana Santa de l'any 1982 del P. Gregori Mateu Estarelles que llegí, enguany, el Dia del Ram, a Sant Salvador.

L'edició està patrocinada per l'Ajuntament d'Artà i realitzada a la impremta "La Actividad".

Aquest Pregó que aconpleix el nombre onze allarga la sèrie dels pregons ja publicats, batecs culturals i religiosos del poble.

NOTA CURIOSA.

Segons se mos ha enterat l'encarregat del cementeri ha batut un rècord fins ara conegut.

Des del dia 8 d'agost fins el dia 20 de setembre d'aquest any no hi ha hagut cap enterrement en el nostre cementeri. Per altra banda hem de dir que recentement hi ha hagut bastantes defuncions.

últimahoraúltimahoraúltimahora DE LA COLONIA DE SANT PERE

Según información facilitada por Jaime Sansó Llull (no oficial por tanto):

"Se ha aprobado la instalación de una central telefónica en la Colonia de San Pedro y que a lo mejor se podrá contar con ella para finales del próximo año 1983."

especial elecciones????????????????

TODA UNA VIDA EN DEFENSA DE MALLORCA

Durante veinte años, con una docena de libros, cientos de artículos, conferencias y acción política he defendido la causa de nuestras islas.

Creo que hay mucha gente que me conoce y sabe que nunca he actuado con otro afán que la idea de servir a los hombres y las mujeres de las Baleares.

Pero también hay algunas gentes que sin conocerme han hecho caso de rumores y acusaciones que tratan de desvirtuar la generosidad y la entrega a los demás que han sido las únicas razones de mi vida.

Nunca es fácil luchar contra el rumor, contra la calumnia sorda y escondida. La mayor parte de las veces ni siquiera te llega. Para los que nunca atacamos personalmente a nadie es una forma eficaz de marginarnos. Pero es un juego sucio y un atentado contra la democracia y la dignidad de la persona.

La razón, y la verdad, acaban siempre por imponerse. Y sirve claramente cuando lo que se dice está fundado en hechos comprobables o sólo en la envidia o el deseo de eliminar a una determinada persona.

Al pedir el voto para el CDS pedimos un voto reflexivo. Para regenerar la moral pública, para construir un partido moderado y

ES EL CENTRO

VOTA SUAREZ
VOTA MELIA

progresista y para relanzar las esperanzas de nuestro país, hacen falta ilusión y fuerza.

Sólo vuestro voto puede dar esta fuerza.

Por eso os lo pedimos.

JOSEP MELIA

No habiendo recibido oportunamente y en la fecha indicada las colaboraciones de los otros partidos políticos en su campaña electoral, BELLPUIG solamente reproduce en sus páginas la propaganda electoral del PSOE y del CDS entregada a su debido tiempo.

especial elecciones????????????????

VOTA PSOE

Por el cambio

CANDIDATOS AL PARLAMENTO

GREGORI MIR
JUAN RAMALLO
JAUME RIBAS
D. GÓMEZ SABRIDO
ADOLFO MÁRQUEZ
ANTONIA MARCHA

CANDIDATOS AL SENADO

TONI RAMIS
FELIPE SÁNCHEZ-CUENCA

No siendo posible dar cabida a todo el programa del PSOE en dicha publicación, se han omitido bastantes puntos. Los aquí mencionados son los más importantes a nuestro entender, si hay personas interesadas en todo lo extenso del programa que se dirijan al Secretario General de la Agrupación Socialista de Artá: Toni Maria Ginard, C/ Fondo, nº5

EXTRACTO DEL PROGRAMA ELECTORAL DEL PSOE

EMPLEO

- Mantenimiento del poder adquisitivo de los salarios.
- Jubilación a los 64 años, con sucesivas reducciones.
- Jornada laboral de 40 horas semanales con 30 días de vacaciones. Propiciar nuevas reducciones en los convenios.

AGRICULTURA

- Ayudas públicas a las explotaciones familiares pequeñas y medianas que inicien planes de mejora.
- Prestaciones de Seguridad Social a la población rural en igualdad con otros sectores.

PRECIOS

- Controlar la inflación.
- Control de los precios de servicios públicos y bienes básicos.

POLITICA FINANCIERA

- Disminuir los tipos de interés de los créditos.
- Lucha contra el fraude en quiebras y suspensiones de pagos.

CAJAS DE AHORRO

- Aumento del carácter de utilidad pública de las Cajas de Ahorro y democratización de las mismas. Su actuación se ceñirá a su ámbito geográfico.

SECTOR PUBLICO

- Mayor eficacia del sector público, y control del gasto con un sistema de auditoría de gestión.

LA REFORMA TRIBUTARIA

- Lucha contra la evasión y el fraude fiscal.

- Reforzar el carácter progresivo de los impuestos, favoreciendo a las rentas bajas, a los pensionistas y a la familia.

SEGURIDAD SOCIAL

- Asistencia sanitaria, para todos los españoles, a través de un servicio nacional de la salud.
- Mantenimiento de la capacidad adquisitiva de los pensionistas con una ley de revalorización automática de pensiones.
- Aumento de la eficacia y calidad de los servicios de la Seguridad Social.

PROTECCION A LOS DESEMPLEADOS

- Prestaciones básicas por desempleo entre 6 y 24 meses, garantizando una cuantía igual al salario mínimo interprofesional.

EDUCACION

- Financiación de la enseñanza dirigida prioritariamente hacia los sectores más necesitados.
- Participación de padres, profesores y alumnos en el control y gestión de centros subvencionados con fondos públicos.

UNIVERSIDAD

- Ley de Autonomía Universitaria.

CULTURA

- Asegurar el desarrollo de todas las lenguas y culturas de España.
- Estímulo a la producción cultural, nacional, evitando la dependencia respecto a otros países.
- Reestructuración funcional y administrativa de RTVE.

SALUD

- Mejora de la gestión de los hospitales con control de gastos y de la calidad de servicios. Hacer cumplir las normas sobre horarios e incompatibilidades.
- Libertad de elección de médico de la Seguridad Social para Medicina General, Pediatría y Tocoginecología.
- Combatir la masificación de consultas en los ambulatorios y aumentar el tiempo dedicado a cada enfermo.

LOS JOVENES

- Programas de fomento del empleo juvenil. Facilitar, mediante el contrato de relevo, que los jóvenes sustituyan paulatinamente a la población próxima a la jubilación.
- Servicio militar en la región de origen, siempre que lo permitan las necesidades de la Defensa. Reducción paulatina de la duración del servicio militar.

TERCERA EDAD

- Puesta en marcha de un sistema de pensiones mínimas en razón a la vejez e invalidez.
- Extensión de la Ayuda a Domicilio, potenciando la atención al anciano en su propio domicilio y en el marco de su vida habitual.

SEGURIDAD CIUDADANA

- Garantizar la seguridad ciudadana sobre la base de que la libertad y la seguridad son complementarias.
- Mantenimiento de la autoridad del Estado, impidiendo actividades anticonstitucionales.
- Lucha contra el terrorismo con más medios humanos y materiales.

LA ADMINISTRACION PUBLICA

- Simplificación de trámites y reducción de plazos en las gestiones ante la Administración.
- Implantar una verdadera carrera administrativa, reducir la fragmentación en cuerpos y escalas y efectuar la promoción del funcionario por concurso público de méritos.
- Cumplimiento de horarios.

LAS AUTONOMIAS

- Impulsar las transferencias a las Comunidades Autónomas impidiendo que haya un fuerte incremento del gasto de personal.
- Aprobación urgente de los Estatutos de Autonomía pendientes.

ADMINISTRACION LOCAL

- Ley de Administración Local que potencie las competencias y la autonomía de las entidades locales.

Joan Ginard "SARASATE", l'home i l'escultor.....

per Gregori Mateu

Acab de visitar el taller d'En Joan Ginard "Sarasate" on cada dia va fent el seu treball artístic entorn del ferro, de l'acer inoxidable i encara me sent impressionat per tot el que els meus ulls han contemplat.

La negror antiga de les parets, els crossos de ferro espargits per tot arreu, alguns papers (calendaris passats, dibuixos estranys, un curiós diploma...) penjats desordenadament, són la sorprenent decoració d'un taller que serveix de santuari a un home peculiar que parla fort, quasi cridant, mentre amb gests ampuloses ens mostra la seva curulla artística que bull dins el seu cervell.

Els acords d'una simfonia clàssica resona dins el petit espai on treballa, com volguent posar en moviment tots els ferros disforjats que esperen la màgica mà de l'artista per assolir noves i aventurades formes estètiques.

Un caramull de paraules, com una cascada abundosa d'idèes mesclades desordenadament, cauen violentament damunt la meua ànima que calla i escolta. Hi ha moments -pocs- que me sent ferit per la sublim megestat d'un art agoserat, violent, suggeridor; en altres, estic cercant un poc de silenci per a poder contemplar l'esperit que batega davall el pes enorme d'unes esglaiadores escultures que estic mirant. Però, està vist que el silenci no es el clima

normal d'En Sarasate. Ell necessita cridar com els lluitadors de les arts orientals per tenir més força, per posar més intensitat a les seves afirmacions.

Fa molt de temps coneixia En Joan Sabia de les seves curulles artístiques, de la seva vida clapada d'anècdotes curioses. M'havien contat com l'home fort i d'apariència violenta es tornava com un infant ple de ternura, quan el violí encisador descansava entre la mà i el coll.

Ara mateix es troba endinsat en la tasca ambiciosa de crear un monument escultòric de la Verge Maria

per situar al cim de la muntanya de Na Burguesa de Ciutat, des d'on es domina tota la bella panoràmica de la badia de Palma. La seva forta lluita amb l'acer es torna més difícil degut a les grandioses dimensions (vuit metres i mig) que fan d'aquesta realització una obra única dins la nostra illa.

Fa ja molts d'anys hi havia el projecte de fer una escultura de marbre del Sagrat Cor de Jesús que presidís la ciutat capital de l'illa. Es va encomenar aquesta tasca a l'escultor Barrado, però quan ja tenia fet el projecte, es va oblidar tot fins ara que s'ha iniciat una nova tasca.

Més de dos mil kilos d'acer inoxidable estan preparats per donar vida a una escultura singular, quasi utòpica, que, per art i molta d'aquest artanenc sense fronteres ni mesures, es farà realitat d'aquí a poques setmanes. He vist part de l'escultura i tan sols puc dir que assusta la majestat grandiosa del projecte i admira l'encertada realització de tot el que fins ara s'ha duit a terme.

El monument a la Verge Maria serà la culminació venturosa de l'obra artística d'aquest home genial, amic dels seus amics, capaç de les tasques més estranyes i agoserades, que treballa dia rera dia seguint les seves intuïcions i rompent moltes en una societat conformista i poc creativa.

Relato de nuestras matanzas

La víspera de las matanzas, procurábamos dejar todas las cosas que necesitábamos para el sacrificio preparadas. Mi esposa ya había revisado los botes de la manteca y si había algún agujero lo llevaba al hojalatero para que lo tapara con una gota de estaño, limpiaba los lebrillos, los platos donde se tenían que servir la comida, los cuales no habíamos empleado desde el año anterior. Yo llevaba los cuchillos a que los pasaran por la afiladora para que estuvieran bien cortantes, e íbamos a buscar la "máquina de capolar", es "caldero pes saim" y "sa foganya" que previamente habíamos encargado, habiendo varios sitios que arrendaban dichos utensilios.

Después procuraba hacer un buen montón de astillas, que generalmente eran de almendros que se habían muerto, unos cuantos troncos troceados

y un poco de "llenya prima" para hacer tomar cuerpo al fuego de la caldera, la cual después de ponerla encima de la "foganya" llena de agua.

El día de las matanzas yo me levantaba a las 5 de la madrugada, prendiendo fuego a la leña que el día anterior había colocado debajo de la caldera. Cuando el fuego había tomado cuerpo iba a la cocina a preparar café, tomando una buena taza. Después volvía a la caldera atizando el fuego, añadiendo leña si lo necesitaba. Encendía un cigarrillo y al terminarlo volvía a tomar un poco de café, yendo de nuevo al cuidado del fuego al que no dejaba un solo momento, a fin de que a la hora de matar el cerdo, el agua estuviera hirviendo.

Mi esposa se levantaba una hora y media más tarde empezando a cortar el sofrito de las sopas poniéndolo

encima del fuego. Después hacía café en abundancia, calentando al mismo tiempo una cacerola de leche y así como iban llegando "matancers" o "matanceres" les iba sirviendo una taza de café o un vaso de café con leche, así como ellos lo deseaban.

Las últimas matanzas, llegamos a ser más de 40, ya que al ser nuestros hijos algo mayores, cada uno se convidaba con tres o cuatro amigos y a pesar de haber muchos jóvenes el "capolar" (que entonces se hacía a mano) se alargaba mucho, ya que; el uno por el otro

Había un "matancer" invitado de un hijo mío, que enseguida que las chicas empezaban a preparar el frito y el "aguait" de la noche, se metía en la cocina no moviéndose de allí en toda la mañana, y cuando le llamaban para relevar a los que "capolaban", solía contestar; "jo no me puc moure d'aquí, tenc a tastar a

